

Homes i homenots

Són ben nombroses les personalitats que el Berguedà ha aportat a la història dels països: pintors, escriptors, poetes, historiadors, militars, bandolers... fins a una llarguíssima corrua. En citarem, breument, solament alguns dels més significatius.

Guillem de Berguedà, poeta i trobador del segle XII, fill del vescomte Berguedà. Amb una complexa i rica personalitat, menà una vida agitada que es reflecteix en els seus versos, punyents i satírics, contra els seus enemics personals. Té, però, una gran sensibilitat. És un dels més grans trobadors del nostre país.

Galceran de Pinós, estimat cortesà del rei Alfons I, és el protagonista de la llegenda del rescat de les cent donzelles. Pres pels sarraïns en l'expedició contra Almeria empresa per Ramon Berenguer IV, els moros n'exigiren un rescat elevadíssim, que incloïa cent donzelles. Aquest succés encara es conta a la vila de Bagà, capital de la baronia de Pinós, on una estàtua recorda el personatge.

Les Històries e conquestes dels reis d'Aragó, e comtes de Barcelona, de **Pere Tomic**, foren un èxit de difusió en ple segle XV. Reeditades molts cops al llarg dels anys, a final del segle XIX, s'imprimí en lletra moderna, i el 1970 en sortí una edició facsimil, la darrera fins ara. En la seva obra, Tomic incorpora gran part de les llegendes històriques catalanes i és el primer a referir la llegenda de les quatre barres. Aquest llibre, escrit per l'historiador de Bagà, encara és essencial per entendre la mentalitat dels barons catalans de l'època.

Janot Riambau és el més conegut dels nostres bandolers del segle XVI. Donzell de la Pobla de Lillet i batlle natural de

la vila. La seva quadrilla actuà per tot Catalunya i durant anys es va burlar dels esforços del virrei per controlar les seves activitats. El respecte que li tenien els virreis era tal, que dos anys després de la seva misteriosa desaparició encara es publicava el seu nom a la llista de bandolers cercats per la justícia.

Ramon Farguell, anomenat «el maixerí», és el símbol de tot un segle d'accentuat dinamisme econòmic i social a Catalunya, llavors que el Berguedà esdevingué un centre tèxtil de primer ordre, a l'avantguarda industrial i tècnica. Ramon Farguell, amb un enginy notable, perfeccionà les màquines de filar i inventà l'anomenada «berguedana» (o «maixerina»), que superaba de bon tros la capacitat de les angleses del moment. Aquesta màquina s'utilitzà durant molts anys i va significar una revolució tècnica en el tèxtil de mitjan segle XIX.

Josep Manso, general, fou nat a Borredà el 1758. S'inicià en les armes en la Guerra del Francès i derrotà diverses vegades l'exèrcit invasor, al capdavant del Batalló de Caçadors Voluntaris de Catalunya, a Sant Boi, el pont de Molins de Rei, a Martorell, etc. Liberal, s'enfrontà diverses vegades, amb èxit, als exèrcits carlins. Exercí diversos càrrecs militars, fou capità general nombroses vegades i senador del regne; el 1844 fou nomenat comte del Llobregat. Morí a Madrid el 1863.

Josep Armengou nasqué a Berga el 1910. Home de múltiples facetes: eclesiàstic, músic, escriptor, assagista i historiador. Penetrà profundament en l'ànima berguedana, i contribuï a la formació en la catalanitat de generacions de joves. De la seva

activitat en resten nombrosos escrits, articles i llibres, que són testimoni del seu treball ingent, juntament amb el record dels berguedans. Per citar-ne alguns podríem assenyalar els llibres **Justificació de Catalunya** i **La Patum de Berga**.

X. P.